GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŨ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 243 — Joi, 5 (17) Noemvre. — 1887.

Brașovŭ, 4 Noemvre 1887.

Nu puținŭ svonŭ a făcutŭ scirea adusă de „Norddeutsche allg. Ztg.“, că principele Bismark va venì la Berlinŭ „la ordinulŭ Impĕratului“.

Venirea acésta a lui nevoluntară se pune în legătură cu visita apropiată a Țarului Rusiei, care se aștéptă sĕ soséscă Vinerea viitóre în Berlinŭ, unde va petrece 24 de óre. Foile prusso-file esplică ordinulŭ împĕratului Wilhelm așa, că Bismark n'ar fi voitŭ de bună voiă sĕ fiă de față în Berlinŭ la sosirea Țarului.

Și 'n adevĕrŭ nu fără óre-care surprindere a luatŭ cunoscință lumea politică de noua campaniă a prințului Bismarck în contra valorilorŭ rusescĭ tocmai în ajunulŭ visitei Țarului și acésta se înterpretéză așa, că cancelarulŭ germanŭ a voitŭ sĕ arate că nu-ĭ pasă de amenințările Rusiei, după ce a încheiatŭ așa numita alianță triplă cu Austria și cu Italia.

Bismark a datŭ adecă avisŭ băncei imperiale germane de a nu mai împrumuta banĭ pentru hârtiile garantate de Țarulŭ Rusiei. Acésta conține o provocare directă cătră toțĭ capitaliștii germanĭ de a nu mai ține hârtii de valóre ruséscă, ci a le vinde câtŭ mai curêndŭ.

In timpulŭ din urmă Rusia a luatŭ unele mĕsurĭ ostile Germaniei, precum cele îndreptate în contra supușilorŭ germanĭ din imperiu. Acum principele Bismarck le rĕspunde declarându-le rĕsboiu economicŭ.

In asemenĭ împrejurărĭ se facŭ combinațiile cele mai varii asupra împrejurării, că Impĕratulŭ „a datŭ ordinŭ“ cancelarului sĕu sĕ vină la Berlinŭ. Se ḍice, că adjutantulŭ împĕratului a fostŭ anume trimisŭ la Friedrichsruhe ca sĕ'lŭ îndemne sĕ vină, dér nu i-ar fi succesŭ acésta și așa a urmatŭ „ordinulŭ“.

Cu tóte aceste suntŭ vocĭ, chiar din tabĕra oficiósă, carĭ pretindŭ că Țarulŭ ar avé intențiunea de a se apropia de „liga de pace“. Se mai pretinde că în curêndŭ ministrulŭ de esterne rusescŭ d-lŭ de Giers se va retrage și va fi înlocuitŭ cu ambasadorulŭ actualŭ rusescŭ din Berlinŭ contele Șavalov, care este fórte bine vĕḍutŭ la curtea din Berlinŭ.

In casŭ când Giers ar fi înlocuitŭ cu Șuvalov raporturile dintre Rusia și Germania s'ar ameliora în modŭ însemnatŭ și acésta ar fi unŭ semnŭ, că Rusia nu voiesce deocamdată sĕ întreprindă nimicŭ dușmănosŭ în contra așa numitei „lige de pace“.

Dér este și rĕmâne bătătorŭ la ochĭ, că pe când potentații imperielorŭ nordice se pregătescŭ a-șĭ întinde din nou mâna în semnŭ de amiciția, limbagiulŭ foilorŭ germane și ruse devine totŭ mai dușmănosŭ și se petrecŭ fapte, carĭ eschidŭ chiar posibilitatea reînoirei raporturilorŭ bune de mai nainte între ambele state. Orĭ dóră mĕsura prințului Bismark față cu hârtiile de valóre rusescĭ a avutŭ numai scopulŭ de a face presiune asupra guvernului și a curții rusescĭ silindu-le sĕ-șĭ schimbe atitudinea vrêndŭ nevrêndŭ în sensŭ mai pacinicŭ?

In curêndŭ se va face lumină asupra neînțeleselorŭ raporturĭ germano-rusescĭ și atuncĭ se va vedé decă ḍiarulŭ „Nord“, care atacă din nou pe Germanĭ, orĭ acele vocĭ oficióse germane, carĭ vorbescŭ de-o nouă apropiare între Berlinŭ și Petersburg vorŭ avé dreptate.

Acum sosesce scirea, că în onórea Țarului se va da în Berlinŭ și unŭ „bal paré“. O asemenea petrecere tocmai în nisce momente, când scirile despre starea sănătății prințului de corónă germanŭ suntŭ așa de întristătóre, n'ar avé sensŭ, decă nu s'ar pune așa de mare prețŭ la curtea din Berlinŭ pe o primire strălucită a Țarului.

In memoria lui Iacobŭ Mureșianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei“ a mai primitŭ următórele scrisorĭ de condolență:

Zara (Dalmația), 5 Noemvre 1887.

Scumpe amice! Am sositŭ astăḍĭ aicĭ după patru sĕptĕmânĭ de călĕtoriă, ce le-am petrecutŭ prin satele românescĭ ale Istriei, și abia astăḍĭ, cu adêncă durere, citescŭ trista scire despre încetarea din viéță a ilustrului vostru părinte.

Vinŭ sĕ depunŭ lacrimile și tributulŭ meu de pietate pe mormêntulŭ acestui ilustru patriotŭ.

Unŭ Iacobŭ Mureșianu, unŭ Cipariu, unŭ Bărnuțŭ și Andreiu Mureșianu, caractere admirabile ale secululuĭ XIX-lea, bărbațĭ înzestrațĭ cu o puternică voință, ómenĭ ai scripturei naționale, adevĕrațĭ reformatorĭ ai unui poporŭ, ei în timpurĭ grele au trasŭ brasde adêncĭ pe pămêntulŭ înțelenitŭ alŭ patriei nóstre, ale cărorŭ merite astăḍĭ nu le putemŭ deajunsŭ apreția și a cărorŭ viéță încă nu se póte scrie; ei vorŭ rĕmâné însĕ ca nisce columne puternice în edificiulŭ nostru naționalŭ, pe carĭ valurile timpurilorŭ nu le vorŭ puté distruge nicĭ șterge din memoria nóstră.

Fiă memoria lorŭ binecuvêntată! Fiă ca noi, generațiunea care urmămŭ acestorŭ bărbațĭ venerațĭ sĕ putemŭ continua frumósa lorŭ operă cu aceeașĭ inimă și cu acelașĭ spiritŭ, cu aceeașĭ abnegațiune și perseveranță, și Domnulŭ de susŭ ne va ajuta și va reînoi ḍilele nóstre precum au fostŭ dela începutŭ.

Nic. Densușianu.

Velcheriu, în 5 Noemvre 1887.

Stimate Domnule Redactoru! Fiindu-că părintele d-vóstrĕ, Iacobŭ Mureșianu, s'a mutatŭ la viéța cea eternă, ca sĕ-șĭ priméscă coróna pentru ostenélă, luptândŭ o jumĕtate de seculŭ pentru causa Românilorŭ, în recunoscința marelui patriotŭ românŭ, ilustrului descendentŭ alŭ lui Traianŭ și neobositului propagatorŭ alŭ românismului, avețĭ bunĕtate a primi, deși cam târḍiu, și condolența mea, și fițĭ mândri că ațĭ avutŭ părinte pre unŭ mare profetŭ alŭ națiunei române!

Arone Boca.

Irlanda!

Vorbindŭ de Irlanda, care sufere, care of téză sub jugulŭ de fierŭ alŭ filantropilorŭ englesĭ, de Irlanda sclavă, și legată cu lanțurĭ grele, insuportabile, „Rĕsboiulŭ“ ḍice:

Nu putemŭ decâtŭ sĕ admirămŭ acestŭ poporŭ care se luptă cu o înverșunare demnă de ómenii carĭ vreau sĕ capete emanciparea lorŭ, compătimindŭ totodată de milă pe călăii lorŭ, carĭ continuă a crede că, decă se va închide unulŭ séu mai mulțĭ din conducĕtorii irlandesĭ, se va potoli rĕscóla, se vorŭ calma aspirațiunile drepte, nobile și marĭ ale Irlandei întregĭ.

Așa totd'auna se întêmplă cu Cesarii aceia, carĭ, sperândŭ în victoria și în isbânda lorŭ, inchidŭ ochii, își astupă urechile ca nu cumva s'audă țipetele desperate, strigătele de mórte ce punŭ victimele inocente, locuitorii sĕrmanei Irlande, închișĭ, espulsațĭ și bătuțĭ.

Și ce voiescŭ Irlandesii?

Aceea ce voescŭ tóte popórele care'șĭ înțelegŭ drepturile și legitimile lorŭ aspirațiunĭ: Emanciparea și guvernarea prin sine. Irlandesii suntŭ însĕ și mai modeștĭ în cererile lorŭ. Ei nu reclamă decâtŭ stăpânirea fictivă a Englesilorŭ, controlulŭ numai alŭ acestora la actele și decisiunile făcute de unŭ parlamentŭ n țional.

Anglia însĕ, séu mai bine ḍisŭ partidulŭ Toryilorŭ, care nicidecum nu înțelege progresulŭ ideilorŭ și principiile avansate ce reclamă secolulŭ nostru de civilisațiune, s'a opusŭ, și, ca guvernantŭ, a votatŭ o lege barbară, represivă și crudă.

Prin acéstă lege se pune capĕtŭ la tóte libertățile ce póte sĕ aibă unŭ poporŭ civilisatŭ, cum suntŭ Irlandesii, se calcă tóte drepturile, se comitŭ tóte infamiile. Și acésta numai de témă ca nu cumva Irlandesii, punêndŭ mâna pe aceste libertățĭ, sĕ nu scuture într'o ḍi cu desĕvêrșire jugulŭ insuportabilŭ alŭ mândrilorŭ fii ai Albionului.

Puținŭ după votarea acestei legĭ, guvernulŭ a luatŭ o altă hotărîre, aceea de a disolva liga națională din Irlanda și a opri tóte întrunirile ei.

Acésta însĕ fù prea multŭ. Irlandesii, nesuferindŭ acéstă stare, începură a se opune prin forță. Demnii lorŭ deputațĭ au datŭ cei d'ântêiu esemplu. Deputații D'Obrien, Clark și alții au fostŭ judecațĭ și încarcerațĭ. Ambii aceștia vorŭ suferi o închisóre de trei lunĭ, supușĭ la tóte rigorile acestei încarcerărĭ. Ei vorŭ purta bluza condamnațilorŭ și vorŭ face tóte pedepsele la care aceștia suntŭ supușĭ. Primarulŭ Dublinului a fostŭ și dênsulŭ judecatŭ; avù însĕ sorțĭ de scăpare, căcĭ fù achitatŭ. Pedepsele acestea le-au suferitŭ personagiele importante ale Irlandei; vĕ lăsămŭ acum sĕ vĕ închipuițĭ ce sufere clasele secundare, muncitorii și țĕranii irlandesĭ. De aceea nu trece o ḍi în Irlanda, fără ca în diferitele părțĭ ale ei sĕ nu se întêmple încăerărĭ sângeróse, omorurĭ, arestărĭ. Pușcăriile suntŭ deja pline. Mișcarea e generală în Irlanda, căcĭ toțĭ locuitorii ei au aceleașĭ reclamațiunĭ, nutrescŭ aceleașĭ visurĭ.

Cum se va termina acum acéstă stare imposibilă! Nu vedemŭ o altă eșire decâtŭ prin venirea liberalilorŭ la putere cu d-lŭ Gladstone în frunte, care n'a încetatŭ, cu tótă bĕtrânețea sa, a stigmatisa faptele barbare ale cabinetului Salisbury.

Suferințele Irlandei suntŭ o pată pentru Anglia, care alérgă sĕ scape pe alții din sclăviă din Africa și Oceania, uitândŭ, că în casa ei proprie suntŭ subjugațĭ atâtea milióne de nefericițĭ. Marele poetŭ englesŭ lordŭ Byron, care s'a luptatŭ pentru independența Greciei, sufere de sigurŭ acum vĕḍêndŭ chinurile și barbariile la care suntŭ supușĭ Irlandesii și Irlanda întrégă.

Unŭ discursŭ alŭ ministrului englesŭ Salisbury.

Cu ocasiunea banchetului lord-mayorului (primarulŭ) din Londra, lordulŭ Salisbury, primulŭ-ministru alŭ Engliterei, rĕspunḍêndŭ la unŭ toastŭ ce s'a ridicatŭ în sănĕtatea sa, a ḍisŭ:

Speranța ce am esprimatŭ anulŭ trecutŭ, cum că lord-mayorulŭ va împlini timpulŭ sĕu de serviciu în plină pace, s'a realisatŭ, deórece dificultățile în cestiunea afgană s'au înlăturatŭ. Guvernulŭ a primitŭ scire că Eyub Khan, care ar fi pututŭ amenința pacea în Afganistanŭ, s'a supusŭ guvernului indianŭ.

Cu privire la situațiunea generală europénă, lordulŭ Salisbury a declaratŭ, că dênsulŭ nu cunósce nimicŭ ce ar putea pricinui nelinisce. Dér dênsulŭ a adăogatŭ: Câtă vreme națiunile țină armate enorme, câtă vreme continuă întrecerea în înarmărĭ, înzadarŭ așteptămŭ o linisce deplină; dér imensa forță, care se dă armelorŭ moderne, asigură pacea mai multŭ decâtŭ în ḍilele când rĕsboiulŭ s'ar fi pututŭ face ușorŭ și ieftinŭ. Dênsulŭ crede că fie-care domnitorŭ și ministru distinsŭ din lume nutresce fără escepțiune dorința seriósă ca pacea sĕ fiă menținută.

Periculŭ pentru viitorŭ póte nasce din o eventuală isbucnire a sentimentului pătimașŭ și dusŭ în ispită a masselorŭ poporațiunei. Guvernulŭ nu caută decâtŭ menținerea păcei și a tratatelorŭ, precum și a actualei configurațiunĭ europene și a independenței poporațiunilorŭ libere. Și în drumulŭ sĕu spre aceste scopurĭ nu este singurŭ.

Primulŭ ministru a arĕtatŭ câtŭ este de importantă regularea cestiunei canalului de Suezŭ și a Hebridelorŭ, deórece prin acésta s'a înlăturatŭ unŭ ghimpe dintre Francia și Englitera și s'au întăritŭ speranțele pentru pace. A relevatŭ apoi discursurile d-lorŭ Crispi și Kalnoky, a doi bărbațĭ de statŭ, cu carĭ simpatiele Engliterei suntŭ strînsŭ legate. Discursurile acestorŭ bărbațĭ de statŭ au întăritŭ în ómenĭ speranța, că pacea va fi menținută, și guvernulŭ crede, că și dênșii urmărescŭ d'asemenea scopurile cuprinse în politica Engliterei.

SCIRILE ḌILEI.

Se anunţă din Pesta, că ministrulŭ Tisza caută sĕ se înţelégă cu representantulŭ grupului Rotschild pentru lucrările de regulare a Porţilorŭ de ferŭ.

—x—

Ceangăii colonisaţĭ în Ungaria, adecă cei carĭ au mai rĕmasŭ, căcĭ cei mai mulţĭ s'au întorsŭ îndĕrĕtŭ în Bucovina, au începutŭ sĕ'şĭ năpustéscă totŭ şi sĕ fugă, numai sĕ scape de miseria în care i-au adusŭ céta „patriotică“ kulturegyletistă-maghiarisătóre, numită comitetulŭ de colonisare, cu guvernŭ cu totŭ. *Ceangăii din Gyorok* nu mai potŭ suferi viéţa miserabilă ce o ducŭ, şi în privinţa materială şi în cea sanitară. Guvernulŭ le-a scosŭ ochii cu câteva ceva, dér Ceangăii înţelegêndŭ cu cine au de-a face, au începutŭ sĕ fugă, şi încă nóptea pe neştiute, ca sĕ nu'i ţină cu sila acolo. Solgăbirĕulŭ alérgă cu pandurii sĕ găséscă şi sĕ aducă îndĕrĕtŭ şése familii fugite. Încătrău vorŭ fi apucatŭ, nu se scie. — Maghiarisatorii, cărora nu le vine la socotélă fiasculŭ, se scusă ḍicêndŭ că »nu le place Ceangăilorŭ sĕ lucreze«, dér în acelaşĭ timpŭ recunoscŭ că trăescŭ în raporturĭ miserabile.

—x—

Unŭ ţĕranŭ din *Borcută*, vrêndŭ sĕ plătéscă la têrgulŭ anualŭ din Sighişóra nisce viţei ce-i cumpĕrase şi avêndŭ între banĭ şi unŭ florinŭ de argintŭ falsŭ, fù arestatŭ şi predatŭ judecătoriei.

—x—

Sub titlulŭ „*Rĕsbunarea Româniloră*« scrie „Nemzet“: „Din Dresda ni se scrie, că în 6 Noemvre cincĭ ţĕranĭ mergêndŭ dela têrguşorulŭ Lujerŭ acasă, pe drumŭ au fostŭ atacaţĭ de o cétă de valahĭ. Trei ómenĭ au fostă greu răniţĭ, ceilalţĭ doi au scăpatŭ printre tufişurĭ. Unulŭ a muritŭ, altulŭ e zălatŭ de gravŭ rănitŭ, încâtŭ nu mai e speranţă de scăpare. Causa acestei rĕsbunărĭ neomenóse este: acum câţiva anĭ cei cincĭ atacaţĭ au zălogitŭ pe mai mulţĭ tovarăşĭ de ai agresorilorŭ, pentru că vitele lorŭ pásceau în livedile atacaţilorŭ. Şi acum după anĭ întregĭ şi'au rĕsbunatŭ într'unŭ modŭ revoltătorŭ.“

—x—

Ni se scrie din *Chiusa* cu da'a de 10 Noemvre n.: *In urma deselorŭ incendii*, ce s'au întêmplatŭ în anulŭ acesta, venerabilulŭ consistoriu gr. cat. de Gherla a provocatŭ în mai multe rêndurĭ curatoriile bisericescĭ sĕ asigureze bisericile, scólele şi supraedificatele bisericescĭ. Unŭ modŭ uşorŭ de a asigura aceste superedificate este colectarea în biserică dela poporŭ. In Chiusa s'au asiguratŭ tóte superedificatele bisericescĭ la banca „Transilvania“ pe 10 anĭ, în 1000 (una miia fl.) v. a. şi s'a colectatŭ premiulŭ şi celelalte competinţe în suma de 10 fl. 25 cr. v. a. în câteva Duminecĭ. De aci înainte după convenţiunea încheiată între venerabilulŭ consistoriu şi banca „Transilvania«, fiindŭ a se plăti numai 6% la sută; suma necesară de 6 fl. v. a. se va puté colecta şi mai uşorŭ şi aşa cu o contribuire de câţiva crucerĭ, se asigură capitalulŭ frumosŭ de 1000 fl pentru unŭ casŭ de nenorocire. La acestŭ modŭ de asigurare se atrage atenţiunea preoţilorŭ şi a curatoriilorŭ nóstre bisericescĭ — Incassarea dărilorŭ a începutŭ şi pre aci, vecsaţiunile de tótă forma suntŭ la ordine“.

—x—

Cursŭ de limba română a deschisŭ în localităţile casinei militare din *Timişóra* d-lŭ profesorŭ de limba română dela şcóla de cadeţĭ de acolo *Romulus Hauca* pentru oficerii şi cadeţii din armata com. imp. şi regală. Cuvêntarea inaugurală ţinută Mercurĭ séra în 9 Noemvre nou a. c. a fostŭ ascultată cu multă atenţiune şi bine primită de numerosulŭ publicŭ. Deocamdată aceste prelegerĭ se vorŭ ţiné de 2 orĭ pe sĕptĕmână.

—x—

După raportulŭ inspectorului de dare din comitatulŭ *Pestei*, darea restantă în acelŭ comitatŭ se suie la 1,388,000 fl.

—x—

Tribunalulŭ din Viena a pusŭ mâna pe unŭ juristŭ *din Cluşiu*, anume *Emil Weiss*, séu cu numele mai „patriotică“ *Zoltan*, care furase unŭ paltonŭ. Precum însuşĭ a spusŭ, a fostŭ funcţionarŭ la tribunalulŭ din Oradea-mare, dér fù datŭ afară pentru fapte neoneste; unui advocatŭ din Pesta, la care scria, i-a defraudatŭ 400 fl. şi a fugitŭ. Acum ne mai avêndŭ cu ce trăi, a începutŭ sĕ fure.

—x—

Precum amŭ comunicatŭ, la 28 Octomvre unŭ *incendiu* a prefăcutŭ în cenuşe 84 de case ale locuitorilorŭ din comuna *Vâlcelele bune*, comitatulŭ Huniedórei. Paguba se socotesce a trece peste 52 de mii de florinĭ. Numai o singură casă a fostŭ asigurată.

—x—

Cu multă bucuriă reproduce »Ellenzék« scirea, că la 1 Decemvre se va începe în *Braşovŭ*, sub conducerea d lui capelanŭ militarŭ Szasz Karoly, cursulŭ pentru *instruirea oficerilorŭ din armata comună în limba ungurésca*, şi că comandantulŭ de regimentŭ Soos Karoly a luatŭ cele mai energice mĕsurĭ pentru participarea la acestŭ cursŭ a oficerilorŭ, carĭ nu sciu unguresce. — De n'ar fi'n visŭ! şi-o fi ḍicêndŭ fóia kossuthistă.

—x—

Colectorulŭ de dare din Abrudŭ, Ferenczi Mihaly, a defraudatŭ 4240 fl. 68 cr. din banii de dare. Décă defraudantulŭ nu va puté restitui, banii înstrăinaţĭ, din averea sa, paguba va avé sĕ o restitue comuna, ḍice „Kolozsvar“. — Cu alte cuvinte, plătiţĭ Românĭ ce defraudéză Ungurii!

—x—

La concertulŭ de abonamentŭ ce-lŭ dă mâne séră Joi orchestra oraşului în sala hotelului Nr 1 se va cânta şi „*Hora vênătorului*“ de Ventură. E de doritŭ ca Românii carĭ se ducŭ la concertŭ, sĕ-şĭ mai dea voturile lorŭ la alegerea bucăţilorŭ din programŭ şi pentru bucăţĭ românescĭ, — şi décă nu suntŭ tocmai opere — fiindŭ că destulŭ de rarŭ la auḍimŭ. Aşa de esemplu o frumósă bucată cu variaţiunĭ e „Nunta ţĕrănéscă.“

—x—

D-lŭ Dr. *Albinŭ Eder*, proprietarulŭ şi directorulŭ celui mai renumitŭ *institutŭ sanitarŭ din Viena*, a adresatŭ legaţiunei române de acolo următorulŭ sĕu actŭ de fundaţiune, care dovedesce simpatia, ce o are d-lŭ Eder faţă cu ostaşulŭ românŭ: „Subscrisulŭ posesorŭ alŭ unui institutŭ sanitarŭ în Viena, consiliarŭ imperialŭ şi cavalerŭ alŭ ordinului Franciscŭ Iosifŭ, fiindŭ decisŭ a manifesta *sentimentele mele de multŭ probate ca filoromânŭ şi viuele mele simpatii pentru România şi poporulŭ românŭ* prin unŭ actŭ deosebitŭ, declarŭ prin acésta, că dedicŭ unŭ locŭ liberŭ şi gratuitŭ în institulŭ meu sanitarŭ pentru unŭ ofiţerŭ alŭ armatei române şi sunt totdéuna gata a oferi loculŭ acesta gratuitŭ fiecărui ofiţerŭ alŭ armatei române, care va voi a lua într'ajutorŭ concursulŭ capacităţilorŭ medicale din Viena, şi care va fi detaşatŭ prin mijlocirea ambasadei române din Viena de către înaltulŭ ministerŭ de rĕsboiu românŭ. Tóte spesele pentru locuinţă şi căutare, pentru tratarea medicală şi medicamente, băi, instrumente, precum şi tóte spesele necesare se vorŭ acoperi din partea mea, respective a institutului meu sanitarŭ. Spre întărirea acestui actŭ îlŭ provĕdŭ cu subscrierea mea proprie şi cu sigilulŭ meu. Viena 25 Octomvre 1887. Dr. Albinŭ Eder.“ — Faptulŭ vorbesce de sine.

—x—

Bĕtrânulŭ consilierŭ orăşenescŭ în retragere Földesy Sándor din *Cluşiu*, ducêndu-se sĕ pescuiéscă la laculŭ dela Mănăşturŭ, a alunecatŭ în apă şi s'a înecatŭ. Ḍiua înmormêntărei sale fusese destinată tocmai pentru serbarea cununiei unei fiice a lui.

—x—

Mai multe ḍiare jidovescĭ scorniseră scirea cumcă archimilionarulŭ baronŭ *Hirsch din Parisŭ*, care a datŭ 50 mii francĭ pentru incediaţii din Botoşanĭ, mai toţĭ jidovĭ, ar fi oferitŭ colosala sumă de 100 milióne de francĭ associaţiunilorŭ ovreescĭ din Europa. Numitulŭ baronŭ desminte acuma, prin secretarulŭ sĕu, svonulŭ despre acéstă fabulósă ofrandă. — Erau decĭ gogoşĭ jidovescĭ!

—x—

Cetimŭ în „Rĕsboiulŭ“: „Marele bancherŭ din Iaşĭ Strul Chaim Daniel în etate de 90, adecă nouĕ ḍecĭ anĭ, se căsătoresce în Austria cu o tênĕră femeiă. Acéstă *căsătoriă fenomenală* a produsŭ în Iaşĭ unŭ adevĕratŭ ridicolŭ pe socotéla nonagenarului bancherŭ, care tremură când trebue sĕ facă unŭ bine, sĕ dea o centimă la săracĭ, cu tóte că e putredŭ de bogatŭ; decâtŭ o asemenea căsătoriă, de care lumea ride, era mai naturalŭ şi mai umanitarŭ ca acestŭ bĕtrânŭ de ḍece orĭ milionarŭ, sĕ facă mai bine unŭ asilŭ pentru Israeliţii bĕtrânĭ, care umblă cerşindŭ orbĭ pe strade şi care este în adevĕrŭ o mare ruşine chiar pentru toţĭ bancherii din Iaşĭ ce nu se gândescŭ decâtŭ numai la gheşefturile lorŭ.«

Cursŭ de stupăritŭ . . . de Augustinŭ Deganŭ, învĕţătorŭ grăniţĕrescŭ. D-lŭ Deganŭ s'a ocupatŭ mai de multŭ şi se ocupă şi acum cu succesŭ bunŭ cu cultura albinelorŭ; dênsulŭ — precum însuşĭ ne spune — a fostŭ trimisŭ, din partea comitetului administrativŭ alŭ fondului scolasticŭ grăniţĕrescŭ românŭ din Sibiiu, la esposiţiunea regnicolară din Budapesta spre a studia secţiunea stuparilorŭ, şi reîntorcêndu-se de acolo, i-s'a datŭ ocasiune în câtava rêndurĭ, ca sĕ-şĭ probeze cunoscinţele câştigate, atâtŭ la esposiţiunea numită, câtŭ şi mai înainte din propria-şĭ esperiinţă, prin prelegerĭ practice, ţinute învĕţătorilorŭ grăniţĕrescĭ la Deva şi la Vaida-Recea în anulŭ trecutŭ.

Din premisele acestea resultă, că autorulŭ cursului de stupăritŭ citatŭ în fruntea acestorŭ şire este bărbatŭ practicŭ pe terenulŭ acestui ramŭ de economiă rurală, şi décă cercetămŭ mai de aprópe cursulŭ de stupăritŭ, ne câştigămŭ convingerea, că autorulŭ într'adevĕrŭ ne dă inviaţiunĭ fórte practice, cu aplicarea celorŭ mai moderne principii ale agricultorilorŭ deja renumiţĭ, în privinţa tractării albinelorŭ. D-lui ne spune, cum sĕ purcedemŭ în deosebite casurĭ şi după diferite metóde, de unde se vede, că nu se légă numai de unŭ sistemŭ, ci esplicându-ne teoria, séu causele unorŭ manipulărĭ, ne lasă voiă liberă în procedură. Dênsulŭ ne arată mai departe cele mai nouĕ sisteme de coşniţe în icóne şi ne

---

(9.)

FOILETONŬ.

LOGOFĔTULŬ MATEIŬ

NOVELĂ.

— Ba că tocmai! — grăì Rădiţa şi o rupse într'unŭ rîsŭ de i se auḍea vocea ei subţirică până la cârciuma din capulŭ satului. — Ai brodit'o, Ienache, cu nemţóicele d-tale, — adause Rădiţa dândŭ din capŭ, — curatŭ c'ai brodit'o! — şi în hohote de rîsŭ intrà în casă sĕ aducă ţuică.

— Apoi da, aşa e! — începù maşinistulŭ. — Aşa e! — repetà elŭ, dér se oprì, căcĭ Rădiţa... drăcésa de Rădiţă, rîdea aşa de cu hazŭ şi rîsulŭ ei veselŭ amestecatŭ cu ţuţuitulŭ ţuicĭĭ, ce o turna, făcea sĕ se auḍă unŭ tonŭ aşa de plăcutŭ, încâtŭ Ienache îşĭ curmà vorba şi asculta la rîsulŭ Rădiţei.

— Fă Rădiţo! — grăì maşinistulŭ şi se ridică de pe laviţă. — Radiţo...fă.... a dracilorŭ mai eştĭ d-ta!“

— Ca o nemţóică! — îlŭ întrerupse Rădiţa venindŭ cu ţuica în mână. — Ca o nemţóică! — repetà ea şi se aşeḍă pe laviţa de alăturea.

Ienache se lăsà érăşĭ pe laviţă, luà ţuica în mână, se uità la sticlă, o scurse pe jumĕtate, se uità la Rădiţa şi apoi plecândŭ privirea spre pămêntŭ, clătina din capŭ şi rîdea în semnŭ că adecă i-a plăcutŭ vorbele Rădiţei.

Pe când stau astfelŭ Ienache şi Rădiţa, era séră cum se cade.

Drumeţii, carĭ conăceau la cârciumă, se duseră în dosulŭ casei, îşĭ puseră desagii căpătêiu şi horcăiau de somnulŭ ce'i cuprinse. Erau osteniţĭ sĕrmanii şi mâne de cu nópte aveau sĕ plece mai departe.

Despre câmpŭ venea călare logofĕtulŭ Mateiŭ.

Ajunse la cârciumă, descălecă, dĕdŭ bună seara, îşĭ legă calulŭ de felinarulŭ neaprinsŭ ce se afla înaintea cârciumei (se aprinde numai când se scie că trece vr'unŭ slujbaşŭ dela prefectură), dĕdŭ mâna ântâiu cu Rădiţa şi apoi cu Ienache.

Logofĕtulŭ stĕtŭ puţinŭ în locŭ, îşĭ plecà sprâncenele asupra ochilorŭ şi îndată după aceea se adresà către Ienache cu cuvintele:

— Ar fi bine sĕ mergemŭ înăuntru.., afară par'că nu'i tocmai de noi. — Şi ce'i Rădiţo? — grăì Mateiŭ către cârciumăriţă. — Orĭ nu ne poţĭ lăsa în casă? Ţĭ-e frică că 'ţĭ vom face dârvală? — adause elŭ şi zîmbì puţintelŭ.

Mateiŭ era gânditorŭ.

Când şi când storcea câte unŭ zîmbetŭ pe care l'aşŭ putea asĕmĕna cu o scîntee electrică în nisce norĭ negri, ce au cuprinsŭ împrejurimea. Ajunsese într'o stare când omulŭ, fără să'şĭ dea séma de ceea ce'i trebue, e cuprinsŭ de unŭ uritŭ şi se află într'o mare zăpăceală. De multe orĭ se cugeta elŭ că ar fi bine sĕ se însóre, cu tóte acestea da rîndŭ ḍilelorŭ şi trăia în neliniştea de care era torturatŭ.

— Sĕ ne aducă o oca de vinŭ! — ḍise Mateiŭ către Ienache întrândŭ în casă, ér Rădiţa sărì repede şi plecà la butoiaşulŭ din pivniţă, ca nu cumva sĕ întârḍie şi sĕ strice pofta óspeţilorŭ. Era cârciumăriţă Rădiţa şi cunoscea ea prea bine gustulŭ fiăcăruia, şi de acea aduse repede vinulŭ, îlŭ puse pe masă şi eşì afară în câscióra de vênḍare, ca sĕ lase singurĭ pe Mateiŭ şi pe Ienache.

Rădiţa era cuprinsă de unŭ neastêmpĕrŭ.

Intêlnirea lui Ienache cu Mateiŭ i-se părea ei ca nealtădată şi par'că înţelegea care e scopulŭ întêlnirei. Era în neastêmpĕrŭ şi de aceea să nu prindă pe nimenea mirarea, décă a trasŭ cu urechea la vorbele óspeţilorŭ ei.

Când se vĕḍură singurĭ, Ienache apucà sticla şi turnà în pahare. Imbià unulŭ lui Mateiŭ, luà elŭ pe celălaltŭ şi închinară împreună.

Amêndoi deşertară paharele.

Mateiŭ îlŭ puse josŭ, dér Ienache îlŭ ţinea încă în mână.

— Măi Mateiŭ! — grăì maşinistulŭ. — Dă'ţĭ nĕcazulŭ la o parte şi hai sĕ ne grăimŭ douĕ vorbe. Nu de altceva, dér îţĭ spunŭ pe cinste, că 'mĭ-e greu, unde te vĕdŭ totŭ posomorîtŭ. — Însóră-te Mateiŭ! — accentuà maşinistulŭ, puse paharulŭ pe masă şi apucândŭ sticla în mână turnà din nou.

Mateiŭ plecà ochiĭ în pămêntŭ, îĭ ridică însă îndată şi privì la maşinistulŭ cu tótă încrederea. Acéstă vorbă, pe care i-a mai ḍis'o Ianache, îĭ plăcù de astă

esplică şi manipularea cu ele. Procedura d-lui autorŭ este deci raţională şi practică, ergo adevĕrată.

Mai vorbesce în favorulŭ acestui cursŭ de stupăritŭ şi împrejurarea, că comitetulŭ susnumitŭ a sprijinitŭ pe autorŭ întru tipărirea opului presentŭ, ca sĕ nu rĕmână necunoscutŭ în cercurĭ mai largĭ, ci sĕ propage ideile stupăritului raţionalŭ atâtŭ între învĕţătorĭ ruralĭ, câtŭ şi între alţĭ economĭ românĭ.

Opulŭ cuprinde în formatŭ de 8° mare 80 pagine textŭ şi o broşurică separată cu 32 figurĭ. Limbagiulŭ e destulŭ de poporalŭ, încâtŭ ilŭ póte înţelege orĭ-care cărturarŭ românŭ. Pre când recomândŭ cu tótă căldura acestŭ cursŭ de stupăritŭ tuturorŭ celorŭ ce se interesézâ de acestŭ ramŭ alŭ economiei rurale, mĕ simţŭ sprijinitŭ în privinţa asta şi de susnumitulŭ comitetŭ şcolasticŭ grăniţerescŭ, care cu sucursulŭ sĕu materialŭ şi moralŭ a ajutatŭ scóterea acestui opşorŭ la lumină. Preţulŭ de 35 cr. e de sigurŭ aşa de modestŭ încâtŭ s'ar puté cumpĕra opşorulŭ în mai multe esemplare ca premiu pentru şcolarii absolvenţĭ de şcóla poporală. *I. L.*

Svêrcolirĭ şi uneltirĭ de maghiarisare.

Unŭ »patrioticelŭ« din Papolţŭ s'a supĕratŭ focŭ pe învĕţătorulŭ românŭ de acolo, Georgiu Lazarŭ, din causă că acesta propune românesce la copii românĭ din scóla românéscă de acolo. Elŭ nu-şĭ póte închipui, cum póte figura ca învĕţătorŭ românescŭ unŭ individŭ ca d. Georgiu Lazarŭ, care nu scie bine unguresce. Se provócă la cuvintele lui br. Eötves, că adecă: »cine s'ar îngriji de crescerea unorŭ copii străinĭ, negligândŭ pe ai sĕi, în casulŭ celŭ mai bunŭ s'ar puté dice că este unŭ nebunŭ.« De aci furiosulŭ „patriotŭ" învinovăţesce pe ai sĕi de ce nu se îngrijescŭ de observarea legei privitóre la propunerea limbei ungurescĭ în scóle, de ce — dice elŭ — Ungurii cultivă limbile străine; „patria numai pe ajutorulŭ fiilorŭ sĕi póte conta în casŭ de periculŭ«, — „naţiunea numai prin limba ei trăiesce.«

Şi fóia kossuthistă din Clujiu îşĭ deschide bucurosŭ colónele sale pentru publicarea acestorŭ „insanităţĭ! Câtă nesimţire! De altmintrelea noi le întêmpinămŭ cu cuvenitulŭ dispreţŭ şi »patriotului« îi dămŭ sfatulŭ sĕ înveţe românesce, pentru că românéscă e poporaţiunea băştinaşe a Ardealului şi ea e talpa ţĕrii prin forţă şi prin numĕrŭ.

In Orşova nu se află preotŭ gr. or., care sĕ propună religia elevilorŭ dela scóla civilă de statŭ, în maioritate greco-orientalĭ. Regulamentulŭ prescrie, ca elevii de fiă-care confesiune sĕ-şĭ aibă pentru catechisare catechetulŭ lorŭ. Unde catechetŭ nu se află, trebue sĕ se aducă. In Orşova însĕ nu se face aşa. Directorulŭ acelei scóle, care este de confesiunea romano-catolică, propune religiunea unei maiorităţĭ de scolarĭ, carĭ suntŭ de o confesiune mai cu totulŭ opusă, de confesiune gr.-orientală. Acésta stă în interesulŭ scólei maghiarisătóre, fiind-că elevulŭ românŭ nu mai póte audi limba românéscă nicĭ dela catichetulŭ sĕu. Atragemŭ atenţiunea autorităţii nóstre bisericescĭ asupra acestui faptŭ.

Fóia ungeréscă din Aradŭ se plânge contra archireilorŭ românĭ, despre carĭ dice că nesocotescŭ legile şi ordonanţele ministeriale, fiindcă aceştia, deşi au fostŭ admoniaţĭ de ministeriulŭ de culte, nu intervinŭ — precum ar aştepta ei — pentru respectarea legei instrucţiunei primare. Mai virtosŭ se plânge codiţa dela Aradŭ, că în scólele confes. gr. or. din comitatulŭ Aradului, limba maghiară este cu totulŭ desconsiderată.

Dér Ungurii cum consideră limba românéscă?

De altă parte „Nemzet« ne aduce vestea unui „mare evenimentŭ«, cum se esprimă elŭ, prin aceea, că în Trstina din nordulŭ Ungariei s'a înfiinţatŭ o casină maghiară cu scopŭ de a propaga limba şi „cultura« maghiară. In fruntea acestei reuniunĭ de maghiarisare stau autorităţile judiciare şi administrative. „Nemzet" apeléză la ajutorulŭ tuturorŭ Maghiarilorŭ, sub motivŭ că e vorba de a lăţi limba şi »cultura" maghiară între Slovacĭ.

Şi aceste uneltirĭ şi svêrcolirĭ le numesce fóia ungurééscă »mare evenimentŭ". Ce neruşinare!

Direcţiunea institutului maghiarŭ de economii din Lăpuşulŭ ungurescŭ a hotărîtŭ sĕ espună în localulŭ sĕu o puşculiţă (lădiţe şi cutii) pentru adunarea de banĭ în favorulŭ »Kulturegylet"-ului.

Avertisămŭ pe Românii din Lăpuşŭ de acéstă cursă!

Comitetulŭ Kulturegyletului ardeleanŭ a ţinutŭ o şedinţă sub preşedinţa lui Bethlen Gabor-paşa, în care a hotărîtŭ sĕ se aşeḑe în diferite locurĭ 2000 puşculiţe ca sĕ adune banĭ pentru Kulturegyletŭ.

Suntemŭ siguri că Românĭ vorŭ ocoli pe departe şi aceste curse.

Ultime scirĭ.

Praga, 13 Noemvre. — „Narodny Listy" se plânge amarŭ, că agitaţia de până acum a Cehilorŭ contra fóiei ungureştĭ n'a avutŭ destulă reuşită, căcĭ pâinarii cumpĕră şi acum cu preferinţă făina ungurééscă credêndŭ că e mai spornică. Numita fóie îndémnă acum pe Cehĭ sĕ nu cumpere pâne de făină ungurééscă.

Viena, 13 Noemvre. — Doctorulŭ Schrötter, care a vĕdutŭ pe prinţulŭ Germaniei la San-Remo, vorbindŭ cu unŭ redactorŭ dela „Tagblatt" a disŭ: „Lucrurile stau rĕu." La întrebarea, décă bóla prinţului e aşa de gravă, doctorulŭ a rĕspunsŭ: „Da, gravă, fórte gravă!"

Parisŭ, 13 Noemvre. —*Boulanger*, alŭ cărui arestŭ a espiratŭ, plécă mâne-séră din Clermont-Ferrand *la Parisŭ*, pentru ca sĕ ia parte la lucrările comisiunei pentru împărţirea oficerilorŭ.

Paris, 13 Noemvre· — Scirea fóiei „Extrapost": Pentru sosirea de mâne a lui *Boulanger* aci se facŭ *pregătirĭ* pentru *demonstraţiunĭ marĭ.*

Parisŭ, 14 Noemvre, — Boulanger, ca se evite demonstraţiuuile, plecă erĭ din Clermont-Ferrand cu trăsura şi numai în Riom se suĭ în trenŭ, din care apoi s'a scoborîtŭ în Charenton, venindŭ incognito la Parisŭ totŭ cu trăsură. Incidente n'au fostŭ.

In Clermont-Ferrand s'adunase multă lume la gară ca sĕ'i facă simpatice manifestaţiunĭ. In Parisŭ a fostŭ o plóiă torenţială, care a împedecatŭ mulţimea d'a se duce la gară. Generalulŭ a trasŭ la hotelŭ Louvre.

Parisŭ, 14 Noemvrn. — Spre a împedeca demonstraţiunile pentru Boulanger, la gara de Lyon au fostŭ comandaţĭ vr'o 50 de sergenţĭ de oraşŭ. Dér fiindŭ plóiă mare, a fostŭ puţină lume la gară. Generalulŭ de altmintrelea n'a venitŭ cu trenulŭ. Inaintea hotelului Louvre erau postaţĭ vr'o 16 poliţiştĭ. Spre a amăgi lumea, se dice că generalulŭ locuesce la rude în împrejurimea Parisului. In Saint-Germain des Fosses şi în Moulin a fostŭ salutatŭ Boulanger cu strigărĭ de: „sĕ trăiască!"

Berlinŭ, 14 Noemvre. — Principele moştenitorŭ a respinsŭ definitivŭ orĭ ce propunere de extirpare a larynxului. „Acum îmĭ punŭ sórta în mânile lui D-deu" a declaratŭ principele fórte categoricŭ. Principele va sta la San-Remo.

Berlinŭ, 15 Noemvre. — Unŭ mare prândŭ se va da la Curte şi o representaţiă de galâ la Operă în onórea Impĕratului şi împĕrătesei Rusiei în diua când vorŭ trece p'aicĭ.

Parisŭ, 15 Noemvre. — Nişte depeşĭ englezs, spunŭ că Rusia stăruesce de Turcia ca sĕ ocupe Rumelia; ér Bulgarii de altă parte oferă Porţii sĕ-i plătéscă pe anŭ 160,000 lire, décă va recunósce pe prinţulŭ de Coburg.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 16 Noemvre. — Prinţulŭ Wilhelm plécă întru întêmpinarea Ţarului până la graniţă.

Prinţulŭ de corónă rĕmâne mai departe în San-Remo, fiindŭ-că şederea sa acolo mai curêndŭ face posibilŭ a susţiné puterile fisice în starea de acum.

PARISŬ, 16 Noemvre — Cererea d'a se împuternici tribunalulŭ sĕ urmăréscă pe Wilson o va presenta Joi în cameră comisiunea de anchetă. Interogatoriulŭ baronesei Seillière, care declară că bărbatulŭ ei a plătitŭ lui Wilson douĕ milióne spre a obţiné concesiunea de furnisare, n'a conţinutŭ nimicŭ mai însemnatŭ.

DIVERSE.

Născutŭ în teatru. — In „Princess's teatre" la Londra s'a întêmplatŭ următorulŭ faptŭ curiosŭ: O femeă, în stare interesantă, se dusese la acelŭ teatru, în care se representa o dramă teribilă. Scenele mişcătóre avură asupra ei o astfelŭ de influenţă, încâtŭ dela unŭ timpŭ începŭ sĕ simţă, că momentulŭ supremŭ se apropia... Deodată, pe scenă, prima amoresă scóse unŭ ţipetŭ... In galeria, în care se afla femeia însărcinată, rĕspunse cu unŭ altŭ strigătŭ. Pe când cea dintâiu secera celŭ din urmă aplausŭ, cealaltă dĕdŭ viéţă unui nou cetăţeanŭ. D-lŭ Kelly şi miss Hawthorne, directorii teatrului se oferiră numai decâtŭ sĕ fiă naşii celui mai june dintre spectatorii lorŭ.

9000 de ómenĭ înecaţĭ. — Din Londra se telegrafiază: Aci au sositŭ scirĭ din Shangai, care raportéză despre o catastrofă îngrozitóre, pricinuită de o mare inundare a fluviului Hoang-Ho. Valurile fluviului crescuseră în sĕptĕmâna din urmă astfelŭ încâtŭ, cu tóte opintirile ce şi-le-au datŭ multe mii de ómenĭ ca sĕ întăréscă stăvilarele, rupêndu-le în douĕ părţĭ ale ţĕrii au inundatŭ cu furiă ţéra înecândŭ cu totulŭ 9000 de ómenĭ, ér peste 100,000 de Chinezĭ suntŭ aduşĭ în cea mai cumplită miseriă.

☞ *Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

---

dată aşa de multŭ, încâtŭ cuprinsŭ de-o veselie se simţea de totŭ bine. Ar fi vrutŭ sĕ dică şi elŭ ceva, dér tăcŭ. I-ar fi plăcutŭ sĕ vorbéscă Ienache, ér elŭ sĕ-lŭ asculte.

— Măi Mateiŭ,... nu vedĭ tu că din totŭ ce capeţĭ, nu'ţĭ ajunge pe haine şi pe chefurĭ? Nu vedĭ tu că par'că îmbĕtrânescĭ aci, şi par'că te prosteştĭ? Aci în mijloculŭ Bărăganului sĕ fii neînsuratŭ, sĕ fii tu alŭ nimĕrui ca unŭ băiatŭ săracŭ? Curată neghiobie!

Mateiŭ bĕu alŭ doilea paharŭ şi se uita plinŭ de mulţămire către Ienache.

— Sĕ mĕ mai gândescŭ, — grăi elŭ în cele din urmă, — sĕ mĕ mai gândescŭ;... spunŭ dreptŭ că eu sunt hotărîtŭ pentru aşa ceva, numa... sĕ mĕ mai gândescŭ. Singurŭ am rĕmasŭ în lume. N'am părinţĭ, n'am fraţĭ şi nicĭ rude mai de aprópe şi nu sciu, dĕu, par'că mi s'a urîtŭ de viéţă, — gătă Mateiŭ vorba, îşĭ proptĭ capulŭ în palma dréptă şi astfelŭ se uita la Ienache şi par'că când se uita, părea de totŭ neajutatŭ şi fără curajŭ.

— La ce sĕ te mai gândescĭ Mateiŭ? — începŭ Ienache. — Ce sĕ te mai gândeştĭ? Făgăduesce'mĭ că te'nsorĭ şi las' pe mine. Ado mâna! — grăi maşinistulŭ şi cu faţă veselă întinse mâna spre Mateiŭ.

Logofĕtulŭ îşĭ ridică capulŭ din palmă, se uită mai deadreptulŭ la Ienache şi par'că de astădată prinse puţinŭ curajŭ.

Mateiŭ credea că maşinistulŭ se cugetă la Maruţa şi de aceea se simţea mulţămitŭ că se află de vorbă cu elŭ.

Se sculă de pe scaunŭ, se uită împrejurŭ, par'că spre a se convinge, décă nu'lŭ aude cineva, se puse érăşĭ pe scaunŭ şi strîngêndŭ din sprâncene, îşĭ îndreptă privirea în josŭ. Stĕtŭ puţinŭ astfelŭ, îşĭ ridică faţa din pămêntŭ şi umplu paharele cu vinŭ.

— Ienache, — grăi Mateiŭ, — Ienache, mĕ cunoscŭ cu tine de atâta vreme; amŭ fostŭ aşa de pretinĭ amêndoi, încâtŭ de nu te-aşŭ fi vĕdutŭ într'o di, mi s'ar fi părutŭ că sunt nenorocitŭ, şi de aceea am făcutŭ şi te-amŭ întêlnitŭ. De unŭ timpŭ încóce am începutŭ sĕ te ocolescŭ; dér nu te-am ocolitŭ de duşmanŭ, ci te-am ocolitŭ de pretinŭ. — Ienache, — continuă Mateiŭ, — te-am ocolitŭ de pretinŭ, pentru că scii, suntŭ prilegiurĭ când par'că şi pretiniĭ te supĕră... şi cu deosebire de când a murîtŭ mama şi am rĕmasŭ singurŭ în lume. Te-am ocolitŭ, nu'i vorbă, dér sciu eu că nu te-ai supĕratŭ pe mine, sciu că ai înţelesŭ care'i pricina.

Gătândŭ cu vorba, apucă paharulŭ, închină cu Ienache şi bĕu.

— Sĕ scii că mĕ'nsorŭ, — grăi Mateiŭ. — Sĕ scii că nu glumescŭ, căcĭ mi s'a urîtŭ de aşa viéţă.

Ienache rĕmase mulţămitŭ.

Pe câtŭ era de mulţămitŭ, pe atâtŭ îi era de greu de a găsi cuvinte potrivite spre a continua vorba de până acum.

— Măi Mateiŭ, — începŭ în cele din urmă Ienache, — tu eştĭ mai învĕţatŭ ca mine, dér cu tóte acestea eu am umblatŭ mai multŭ. Am vĕdutŭ ma multă lume, am fostŭ în ţéra nemţéscă. Scii... dragoste face omulŭ; am făcutŭ şi eu, am umblatŭ destulŭ şi eu încóce şi încolo, când eram de vârsta ta. Nu-sŭ cu multŭ mai bĕtrânŭ ca tine, dér suntŭ însuratŭ şi mĭ-aducŭ aminte de când eram »amorezatŭ«, cum se dice la noi la mahala. — Prostŭ eram atuncĭ, — dise Ienache; — prostŭ eram atuncĭ, căcĭ mi-se părea că am sĕ morŭ décă nu m'oi afla lângă Siţa mea. — Dér cum trece orĭ-ce lucru în lume! — Mĭ-aducŭ aminte ca acum, că eram în stare sĕ mĕ'mpuşcŭ când îmĭ închipuiamŭ că altcineva ar putea fi lângă ea. — Aşa eram atuncĭ, dér astădĭ suntŭ altfelŭ. — Astădĭ iată suntŭ însuratŭ de patru anĭ cu Stanca, cu nevastă-mea, am doi copii, şi scii, că nu mi s'a întêmplatŭ sĕ mĕ mai gândescŭ la Siţa din mahalaua nóstră. — Am căsuţa mea, am gospodăria mea, mare mică, cum a datŭ Dumnedeu, sciu însĕ că e a mea, şi Stăncuţa este bună nevastă, îngrijesce de mine, de mĕ trage inima sĕ stau totŭ acasă. — Nu-i vorbă, mai facŭ şi eu câte-o posnă, că-sŭ omŭ, şi décă n'arŭ mai glumi omulŭ, s'ar uita glumele din lume, şi viéţa ar fi de totŭ posomorîtă. — Uite ce vréu sĕ'ţĭ spunŭ, — adause Ienache, — eu mĕ simtŭ de totŭ bine; am totŭ ce'mĭ trebue şi când mĕ ducŭ undeva, sciu că am unde sĕ mĕ'ntorcŭ, şi când mĕ'ntorcŭ, sciu că are cin' sĕ mĕ aştepte. Aşa sunt eu. — Siţa era frumósă, nu-i vorbă, dér eu m'am gânditŭ şi mai departe.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 14 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	98.55
Rentă de hârtiă 5%	99.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 90
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.80
Renta de hârtiă austriacă	88.—
Renta de arg. austr.	82.35
Renta de aurŭ austr.	111 85
Losurile din 1860	134 50
Acțiunile băncel austro-ungare	888 —
Act. băncel de creditŭ ung.	285.25
Act. băncel de creditŭ austr.	279.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.92
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.25

Cursulu pieței Brașovŭ

din 15 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.61	Vênd.	8.63
Argint românesc	»	8.50	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9 91	»	9 97
Lire turcescĭ	»	11.21	»	11.27
Imperialĭ	»	10.20	»	10.25
Galbenĭ	»	5 90	»	5.95
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ TRANS."*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
(	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ (	—	10.12	—	—
(	7 20	—	4.01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8.47	—	5.59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighișóra (	10 53	—	9.02	—
(	11.00	—	9.12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa mică	12.26	—	10.59	—
Micăsasa	12.42	—	11.16 / 11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12.33	—
Teiușă	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	2.49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisă	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5.28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
(	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6 58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezö-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
(	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagü	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Ghârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12.33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1.11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2.50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic.	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovă (	9.46	5.37	—	—	9.52
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
(	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11.25
Aradŭ	8.42	9.17	12.31
Szolnok (	—	2 32	4.50
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	—
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșenĭ	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ